

แบบรายงานการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนดี ต้องมีที่ยืน โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓

ตำบลนาหอ-นาดี อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ระดับดาวดวงที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓

ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

ข้อมูลด้านบริบทเบื้องต้น

๑. สภาพแวดล้อม บรรยากาศของโรงเรียน และสภาพชุมชนใกล้เคียง สภาพแวดล้อม

ชื่อโรงเรียน โรงเรียนบ้านหนองผือ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ บ้านหนองผือ ตำบลนาหอ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย รหัสไปรษณีย์ ๔๒๑๒๐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓ e-mail - เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล ๒) ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๘ ห้องเรียน มีเนื้อที่ ๙๔ ไร่ ๒ งาน ๓๐ ตารางวา เขตพื้นที่บริการ ๒ หมู่บ้าน คือ บ้านหนองผือและบ้านเก่า หมู่ที่ ๓ ตำบลนาหอ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

ชื่อโรงเรียน โรงเรียนบ้านห้วยปลาฝา ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ บ้านห้วยปลาฝา ตำบลนาดี อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย รหัสไปรษณีย์ ๔๒๑๒๐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓ e-mail - เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล ๒) ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๘ ห้องเรียน มีเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๑ งาน ๖๐ ตารางวา เขตพื้นที่บริการ ๑ หมู่บ้าน คือ บ้านห้วยปลาฝา หมู่ที่ ๓ ตำบลนาดี อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

บรรยากาศของโรงเรียน

บรรยากาศของโรงเรียนร่มรื่น สะอาด อากาศเย็นสบาย มีต้นไม้ขนาดใหญ่ มีบริเวณกว้างขวางสำหรับนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและประชาชนทั่วไปเข้ามาใช้บริการในการออกกำลังกาย หรือจัดงานต่างๆ เช่น งานฉลองสมรส หรืองานฉลองการอุปสมบท เป็นต้น

สภาพชุมชนใกล้เคียง

ชุมชนใกล้เคียงมีสถานที่ราชการหลักๆคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านหนองผือและองค์การบริหารส่วนตำบลนาหอที่ให้การสนับสนุนโรงเรียนในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้กับโรงเรียนบุคลากรทางการศึกษาในทุกๆด้าน รวมทั้งมีวัดเก่าแก่ได้แก่ วัดดอนตูม บ้านหนองผือ วัดป่าศรีวิชัย บ้านหนองผือ วัดศรีสะอาด บ้านเก่าและวัดโพรงงาม บ้านห้วยปลาฝา

สถานการณ์เสี่ยง/ปัญหาด้านคุณธรรมของโรงเรียน

ปัญหานักเรียนติดโทรศัพท์มือถือ ติดเกมออนไลน์ ทำให้การเข้าถึงโลกเทคโนโลยีสมัยใหม่มากเกินไป ส่งผลให้ความเอาใจใส่ตั้งใจเรียนและความสนใจในการทำการบ้านน้อยลง

การดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตามเกณฑ์ระดับ ๑ ดาว

โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓

๑. โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี/โครงการ/กิจกรรมด้านคุณธรรมที่เป็นระบบต่อเนื่อง

โรงเรียนจัดทำโครงการคุณธรรมนำความรู้ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับทิศทางการ พัฒนาการศึกษาของ สพฐ. และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต ๓ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ โดยมีการจัด กิจกรรมค่ายคุณธรรม กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมสุดสัปดาห์ และกิจกรรมโครงการงานคุณธรรม มีการ ดำเนินการต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

๒. โรงเรียนดำเนินการค้นหาปัญหา สาเหตุ กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกและคุณธรรม ในการแก้ปัญหา กำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนปฏิบัติ ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของ โรงเรียนหรือกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา ดำเนินการค้นหาปัญหา สาเหตุ กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกและ คุณธรรม ในการแก้ปัญหาคำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนปฏิบัติ ตาม คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนหรือกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยเริ่มจากให้คุณครูที่รับผิดชอบ โครงการเข้ารับการอบรมและนำมาขยายผลแจ้งให้คณะครูทราบในที่ประชุมคณะครู มีการประชุมวางแผนกำหนด ผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม ประชุมร่วมกันในการวิเคราะห์หาปัญหา สาเหตุของปัญหาด้านคุณธรรมของ นักเรียนและกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกและคุณธรรม ในการแก้ปัญหาคำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียนปฏิบัติ ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนหรือกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และมอบหมายให้ครูดำเนินการจัดทำโครงการงานคุณธรรม โดยให้ครูปรึกษาหารือกับนักเรียนเพื่อจัดทำ โครงการงานคุณธรรมระดับชั้นเรียนในทุกระดับชั้น ทั้งนี้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีบทบาทดังนี้

๑. ผู้บริหาร ครูและบุคลากร โดยการระดมความคิดเห็นประชุมครูเพื่อร่วมกันค้นหาปัญหาสาเหตุ กำหนด พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกและคุณธรรมในการแก้ปัญหา กำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และ นักเรียน

๒. นักเรียน โดยการให้นักเรียนระดมความคิดเห็นตามแต่ละชั้นเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นพี่เลี้ยงในการ ดำเนินกิจกรรม เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา สาเหตุ กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกและคุณธรรมในการแก้ปัญหา กำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน

๓. ผู้ปกครอง โดยการให้คณะกรรมการสถานศึกษาและตัวแทนผู้ปกครองของแต่ละชั้นเรียนมาร่วม ประชุมและระดมความคิดเห็นในโรงเรียนและตามแต่ละชั้นเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นพี่เลี้ยงใน การดำเนินกิจกรรม เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา สาเหตุ กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกและคุณธรรมในการแก้ปัญหา กำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน

๓. โรงเรียนมีการจัดค่ายเยาวชนคนคุณธรรม

โรงเรียนมีการจัดค่ายเยาวชนคนคุณธรรมตามโครงการคุณธรรมนำความรู้ โดยมีการจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรมให้กับนักเรียนอย่างน้อย ปีละ ๑ ครั้งเพื่อเป็นการทบทวนกระบวนการจัดทำโครงการคุณธรรม และแนวทางการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ให้แก่คุณครูและนักเรียน

๔. โรงเรียนจัดกิจกรรมคืนคุณธรรมสู่ห้องเรียน

โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมคืนคุณธรรมสู่ห้องเรียน ทุกห้องเรียน โดยกระบวนการจัดทำโครงการคุณธรรมในทุกห้องเรียน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ๒ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่สอดคล้องกับคุณธรรมเป้าหมาย ดังนี้

ที่	ชื่อโครงการคุณธรรม	ผู้รับผิดชอบ
๑	เล่นดี วินัย	นักเรียนชั้นอนุบาล ๒ และ ๓
๒	ถุงผ้ารักษ์โลก	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
๓	คอนโดเกิบ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
๔	พิน็อคคิโอ หัวใจไม่โกหก	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๕	ไม่สาย ดังว่า	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
๖	จิตอาสา บ้านหลังสุดท้าย	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
๗	ยิ้มง่าย ไหว้สวย	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
๘	ถุงผ้าของน้องฉัน	คณะกรรมการสภานักเรียน

๕. นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามคุณธรรมอัตลักษณ์หรือกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามคุณธรรมอัตลักษณ์หรือกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ โดยมีการจัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมสุดสัปดาห์ และกิจกรรมโครงการคุณธรรม มีการดำเนินการต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี มีการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน และการเรียนรู้ผ่านโครงการคุณธรรม ระดับห้องเรียนทุกระดับชั้นเรียน

คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน	พฤติกรรมนักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติ
ความซื่อสัตย์	พูดความจริง ไม่ลอกการบ้าน/ไม่ลอกข้อสอบ ไม่หยิบขโมยของผู้อื่น มาเป็นของตน
ความมีวินัย	นักเรียนแต่งตัวถูกต้องตามระเบียบที่ทางโรงเรียนกำหนด เดินชิดขวา
จิตอาสา	นักเรียนช่วยเหลือคุณครูและเพื่อนๆ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ช่วยเหลืองานโรงเรียนและชุมชนด้วยความเต็มใจ

๖. ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์หรือตามกรอบแนวคิด โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยผ่านโครงการคุณธรรมและกิจกรรมอื่น ๆ

ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์หรือตามกรอบแนวคิด โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยการจัดทำแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และผ่านโครงการคุณธรรมระดับห้องเรียนทุกระดับชั้นเรียนโดยคุณครูทุกท่านจะเป็นที่ปรึกษาโครงการคุณธรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ เช่น โครงการคุณธรรมทั้ง ๘ โครงการ กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เป็นต้น

๗. มีผลงานโครงการคุณธรรม ระดับห้องเรียน

โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา ได้ดำเนินการจัดทำโครงการคุณธรรม ในระดับห้องเรียนทุกห้อง โดยแบ่งเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

ระดับปฐมวัย เป็นการฝึกปฏิบัติโครงการคุณธรรมโดยครูพานักเรียนลงมือปฏิบัติ เน้นการปฏิบัติบ่อยๆ จนเกิดเป็นทักษะ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยยึดทฤษฎีการเรียนรู้พฤติกรรมจริยธรรมตามแนวคิดของ **แบนดูรา** ที่ว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ของคนในสังคมเกิดจากการเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ ทั้งตัวแบบในชีวิตจริง หรือตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ ทั้งนี้ตัวแบบจะทำหน้าที่ทั้งสร้างหรือพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมและจะทำหน้าที่ในการระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เด็กปฐมวัยจึงเรียนรู้พฤติกรรมจริยธรรมจากตัวแบบผู้ใหญ่ และสังคมจึงเป็นตัวแบบที่เด็กดูสังเกตและลอกแบบ การฝึกให้นักเรียนทำกิจกรรมโครงการคุณธรรมตามแนวคิดนี้คือการสร้างและเลือกตัวแบบที่ดีให้เด็กได้สังเกต สำหรับกระบวนการในการพัฒนาการเรียนรู้พฤติกรรมจริยธรรมตามแนวคิด ๔ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑ กระบวนการตั้งใจ เป็นการศึกษาให้เห็นตัวแบบที่น่าสนใจ ดังนั้น ตัวแบบจึงต้องแสดงพฤติกรรมจริยธรรมที่ชัดเจน ไม่ซับซ้อน โดยการที่ครูปฏิบัติเป็นตัวอย่างในการดำเนินกิจกรรมโครงการคุณธรรมแล้วให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติตามบ่อย ๆ และเมื่อเด็กสนใจแสดงพฤติกรรมที่ดีจะต้องมีการเสริมแรง เพื่อให้เด็กเกิดพฤติกรรมซ้ำ

ขั้นตอนที่ ๒ กระบวนการเก็บจำ เมื่อเด็กสังเกตเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่ดี ได้รับการยกย่องชมเชย และได้เห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมบ่อย ๆ เด็กเกิดความสนใจต้องการแสดงพฤติกรรม เช่นเดียวกับตัวแบบ เด็กจะหาวิธีเก็บและจดจำข้อมูลการแสดงพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสถานการณ์

ขั้นตอนที่ ๓ กระบวนการกระทำ เมื่อเด็กจดจำข้อมูลได้และเก็บไว้ในความคิด เมื่อเผชิญสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เด็กจะนำข้อมูลมาแสดงเป็นพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมของตัวแบบเพื่อให้ได้ผลเหมือนตัวแบบ

ขั้นตอนที่ ๔ กระบวนการจูงใจ เมื่อเด็กสังเกตตัวแบบและจดจำข้อมูลไว้ และเมื่อเผชิญสถานการณ์ ถ้าหากมีการจูงใจและเด็กคาดว่าจะได้รับการเสริมแรง เด็กจะแสดงพฤติกรรมออกมา ดังนั้นถ้าหากเด็กแสดงพฤติกรรมดี จึงควรได้รับผลในลักษณะการเสริมแรงเหมือนตัวแบบได้รับ การจูงใจจึงเป็นสิ่งสนับสนุนให้เด็กแสดงพฤติกรรมจริยธรรมไปในพฤติกรรมที่เหมาะสมดังนั้น การที่ครูพาเด็กปฏิบัติโครงการคุณธรรมบ่อย ๆ นั้นจนกระทั่งเด็กได้ฝึกและปฏิบัติตามครูบ่อย ๆ จนเกิดเป็นทักษะและเป็นนิสัย เป็นพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกตามที่ผู้ใหญ่และสังคมต้องการ ครูจึงถือว่าเป็นแบบให้กับเด็ก กำหนดให้เด็กประพฤติปฏิบัติและสร้างกฎเกณฑ์ของการประพฤติ เนื่องจากเด็กปฐมวัยยังไม่สามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผลด้วยตนเอง แต่จะประพฤติปฏิบัติตาม

ความเห็นของผู้ใหญ่ระดับปฐมวัย มีโครงการคุณธรรมห้องเรียนละ ๑ โครงการ ได้แก่ โครงการคุณธรรม เรื่อง เล่น ดี วินัย

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ เป็นการฝึกปฏิบัติโครงการคุณธรรมที่สืบเนื่องมาจากชั้นปฐมวัย โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาโครงการคุณธรรม พร้อมทั้งครูพานักเรียนลงมือปฏิบัติ เน้นการฝึกปฏิบัติบ่อยๆ จนเกิดเป็นนิสัย เกิดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ซึ่งในระดับนี้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ สามารถทำโครงการคุณธรรมได้ด้วยตนเองแล้ว โดยนักเรียนสามารถค้นพบปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้เอง ค้นพบสาเหตุของปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง มีครูประจำชั้นเป็นที่ปรึกษาโครงการคุณธรรม คอยดูแลและช่วยขับเคลื่อนการทำโครงการคุณธรรมของนักเรียนในระดับชั้นของตนเอง ในการทำโครงการคุณธรรมของระดับนี้ จะเน้นที่การมองปัญหาร่วมกันระหว่างครูประจำชั้นและนักเรียน เมื่อมองเห็นปัญหาตรงกันที่ต้องการแก้ไขแล้ว ครูจะเป็นคนพานักเรียนทำโครงการคุณธรรม แต่นักเรียนจะเป็นคนดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยในกระบวนการนี้จะมีครูเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติ เมื่อนักเรียนพบเห็นสิ่งที่เป็นตัวอย่างแล้วก็สามารถดำเนินกิจกรรมได้ด้วยตนเอง มีการทำงานเป็นทีม แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลชัดเจน ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง หากพบเจอปัญหาที่ปรึกษาครูประจำชั้นเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหให้หมดสิ้นไป มีโครงการคุณธรรมห้องเรียนละ ๑ โครงการ ได้แก่ โครงการคุณธรรม เรื่อง “ถุงผ้ารักษ์โลก” “คอนโดเกิบ” “พิน็อคคิโอ หัวใจไม่โกหก”

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ เป็นการฝึกปฏิบัติโครงการคุณธรรมที่ต่อเนื่องมาจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ ในระดับชั้นนี้ นักเรียนจะเป็นคนจัดทำโครงการคุณธรรมด้วยตนเองดำเนินกิจกรรมด้วยตัวนักเรียนเอง นักเรียนจะมีการรวมกลุ่มของสมาชิกในห้องเรียนที่มีความสนใจจะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนหรือโรงเรียนเหมือนกัน ค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้น วิเคราะห์สาเหตุว่าปัญหานั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุใด พร้อมทั้งคิดหาวิธีการแก้ปัญหานั้น ๆ ให้หมดสิ้นไป โดยปลูกฝังให้สมาชิกในกลุ่มหรือผู้ร่วมดำเนินกิจกรรมโครงการคุณธรรมให้เกิดความตระหนัก พร้อมใจกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยมีครูประจำชั้นเป็นที่ปรึกษาโครงการคุณธรรม และคอยดูแล กำกับการดำเนินกิจกรรมโครงการคุณธรรมอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด อีกทั้งครูที่ปรึกษาลงปฏิบัติโครงการคุณธรรมช่วยนักเรียนเป็นบางครั้งคราวหากพบว่านักเรียนเริ่มไม่ดำเนินกิจกรรมแล้ว ซึ่งการให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเองนี้ เมื่อทำบ่อย ๆ ลงมือปฏิบัติจนชินก็จะเกิดเป็นนิสัย เกิดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติในชีวิตประจำวันในการทำโครงการคุณธรรมของระดับนี้ จะเน้นที่การมองปัญหาร่วมกันระหว่างเพื่อนสมาชิกร่วมชั้นเรียน เมื่อมองเห็นปัญหาตรงกันที่ต้องการแก้ไขแล้ว ก็จับกลุ่มกันจัดทำโครงการคุณธรรม โดยมีครูประจำชั้นเป็นที่ปรึกษาโครงการคุณธรรม นักเรียนสมาชิกในกลุ่มต่าง ๆ จะเป็นคนดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น นักเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมได้ด้วยตนเอง มีการทำงานเป็นทีม แบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลชัดเจน ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองหากพบเจอปัญหาที่ปรึกษาครูประจำชั้นเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหให้หมดสิ้นไป มีโครงการคุณธรรมห้องเรียนละ ๑ โครงการ โดยนักเรียนทุกคนในกลุ่มร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันนำเสนอโครงการคุณธรรม เช่น โครงการคุณธรรม เรื่อง “ไม่สาย ดังว่า” “จิตอาสา บ้านหลังสุดท้าย” “ยิ้มง่าย ไหว้สวย” “ถุงผ้าของน้องฉัน”

๘. โรงเรียนสะอาด บรรยากาศร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย มีสถานที่ในการปลูกฝัง ปฏิบัติ ด้านคุณธรรม

เมื่อทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการคุณธรรม ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ส่งผลให้พฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ลดลง และพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น โดยในปีนี้โรงเรียนได้มุ่งเน้นไปในเรื่องของความสะอาดของบริเวณโรงเรียนเป็นหลัก ดังนั้น เมื่อนักเรียนร่วมกันคิดค้นหาปัญหา และหาสาเหตุแล้ว ยังได้ร่วมกันคิดหาวิธีการแก้ไขปัญหาและลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาใหญ่ของโรงเรียน จนกระทั่งค่อยๆ ปรากฏผลสำเร็จตามที่ต้องการ ส่งผลให้โรงเรียนสะอาด บรรยากาศร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย ต้นไม้มีพันธุ์ มีบริเวณกว้างขวาง อีกทั้งยังมีสถานที่ที่โล่ง กว้าง อากาศถ่ายเทดี เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกฝังปฏิบัติด้านคุณธรรมให้แก่นักเรียนได้ใช้ในการฝึกปฏิบัติอีกด้วย ได้แก่ ศาลาเอนกประสงค์ บริเวณหน้าเสาธง พิธีบวชป่าภายในโรงเรียน

๙. นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามคุณธรรมอัตลักษณ์หรือตามกรอบแนวคิดโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของนักเรียนทั้งหมด(ของปีที่ขอรับการตรวจสอบ)

จากการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มา เมื่อทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการคุณธรรม ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ส่งผลให้พฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ลดลง และพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น โดยใช้การประเมินจากการสอบถามผู้ปกครอง คุณครู และนักเรียน พบว่า นักเรียนมากกว่าร้อยละ ๘๐ มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนทั้ง ๓ ด้าน และคาดว่าเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา นักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ จะต้องมีความประพฤติที่พึงประสงค์ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนทั้ง ๓ ด้าน

วิธีการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์

๑. การสื่อสารสร้างความเข้าใจ

โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา มีการสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน พร้อมด้วยครูแกนนำ ทำการประชุมเพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจในการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ โดยเริ่มจากการค้นหาปัญหา สาเหตุพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกและคุณธรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหา (มีลำดับการคิดเดี่ยว (Think) คิดคู่ (Pair) และรวมกลุ่ม (Share)) เพื่อให้ทุกคนได้ร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

๒. การสร้างแกนนำ

โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา มีการสร้างแกนนำทั้งครูแกนนำ และนักเรียนแกนนำ โดยผ่านการอบรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ที่ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้จัดอบรมขึ้น เพื่อให้ครูแกนนำและนักเรียนนำมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. แล้วนำองค์ความรู้ที่ได้รับและประสบการณ์ที่ได้จากการอบรมนำมาขยายผลการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ให้แก่ทุกคนในโรงเรียน โดยการเป็นพี่เลี้ยงนำพาทุกคนร่วมกันปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์และดำเนินกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

๓. ประชุมระดมสมอง

- **การกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก** เมื่อมีการได้ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้และส่วนเสียกับโรงเรียนแล้ว คณะครูจะนำมาประชุมระดมสมอง เพื่อร่วมกันสังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกของแต่ละด้าน แต่ละบุคคล ทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียน จากนั้นจะนำไปกำหนดเป็นพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกของคุณธรรมอัตลักษณ์ในแต่ละด้านทั้ง ๓ ด้าน

- **การกำหนดคุณธรรมเป้าหมาย** เมื่อได้ข้อมูลจากการสรุปพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกแล้ว คณะครูจะนำมาประชุมระดมสมองเกี่ยวกับคุณธรรมเป้าหมายต่าง ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหา โดยใช้วิธีคุณธรรมด้านใดที่มีการนำมาในการแก้ปัญหามากที่สุด จะให้เป็นอันดับแรกของคุณธรรมเป้าหมายแล้วไล่เรียงกันลงมาตามลำดับ โดยสรุป การกำหนดคุณธรรมเป้าหมายทั้ง ๓ ด้าน เรียงลำดับ ดังนี้ ชื่อสัตย์ มีวินัย และจิตอาสา

๔. การจัดทำตารางคุณธรรมอัตลักษณ์

เมื่อดำเนินการได้ครบตามขั้นตอนและกระบวนการของการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์แล้ว คณะครูจะนำเอาข้อมูลทั้งหมดมาใช้ในการจัดทำตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ทั้ง ๓ ด้าน เพื่อนำไปประกาศให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมกันรับรู้และจะได้ร่วมกันปฏิบัติตามตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ โดยโรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา ได้สรุปการจัดทำตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ ดังนี้

การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (ตารางคุณธรรมอัตลักษณ์โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา)

คุณธรรมเป้าหมาย	พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก		
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
ชื่อสัตย์	๑.พูดความจริง ๒.ไม่นำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ๓.ต้องไม่ให้/ต้องไม่รับสินบน	๑.พูดความจริง ๒.ไม่นำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน ๓.ต้องไม่ให้/ต้องไม่รับสินบน	๑.พูดความจริง ๒.ไม่ลอกการบ้าน/ ไม่ลอกข้อสอบ ๓.ไม่หยิบของผู้อื่นก่อนได้รับอนุญาต
มีวินัย	๑.ตรงต่อเวลา ๒.เดินซิดขวา ๓.แต่งกาย ตามระเบียบ / ข้อตกลงของหน่วยงาน	๑.ตรงต่อเวลา ๒.เดินซิดขวา ๓ .แต่งกาย ตามระเบียบ / ข้อตกลงของหน่วยงาน	๑.ตรงต่อเวลา ๒.ไม่มาสาย/ตรงต่อเวลา ๓.แต่งกายตามระเบียบ ๔. เดินซิดขวา เข้าแถวรับบริการ ๕.ทิ้งขยะเป็นที่
จิตอาสา	๑.ช่วยเหลืองานโรงเรียนและชุมชนด้วยความเต็มใจ ๒.บริการ คือ งานของเรา	๑.ช่วยเหลืองานโรงเรียนและชุมชนด้วยความเต็มใจ ๒.แบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๑.ช่วยเหลืองานโรงเรียนและชุมชนด้วยความเต็มใจ ๒.ปิดน้ำปิดไฟเมื่อเลิกใช้

การกำหนดวิธีการบรรลุเป้าหมาย

๑. การวางแผน/การจัดทำโครงการคุณธรรม (การจัดทำแผนพัฒนาคุณธรรมโรงเรียน หรือแผนปฏิบัติการประจำปี)

โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา ได้มีการวางแผนการในการพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียน โดยได้บรรจุโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ใส่ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อจะได้ดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

๒. การเป็นแบบอย่างที่ดี

ผู้บริหาร และคณะครู โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา ได้ปฏิบัติตามพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกที่ทุกส่วนร่วมกันกำหนดขึ้น จนเป็นปกติวิสัย ส่งผลให้ทั้งผู้ปกครองและและนักเรียนสามารถยึดเอาเป็นแบบอย่างที่ดีได้และนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างเหมาะสม

๓. การพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม

ผู้บริหาร คณะครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา ได้ร่วมมือกันการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม โดยแต่ละคนต่างทำหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย คอยช่วยเหลือกัน ร่วมมือร่วมใจกัน พัฒนาสภาพแวดล้อมให้สวยงาม น่าอยู่ บรรยากาศดี เพื่อจะได้ส่งผลให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

๔. การบูรณาการคุณธรรมในการเรียนการสอน / ในชั้นเรียน

คณะครูโรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา มีการบูรณาการคุณธรรมในการเรียนการสอนทุกรายวิชา และทุกระดับชั้นเรียน โดยครูจะเป็นผู้คอยกำกับและให้คำปรึกษาในการทำงานต่าง ๆ ของนักเรียนตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และในบางชั้นจะมีนิทานหรือเรื่องสั้นให้นักเรียน แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดหรือคุณธรรมในเรื่องนั้น ๆ ก่อนที่ครูจะเชื่อมโยงเข้าสู่คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

๕. การบูรณาการคุณธรรมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนบ้านหนองผือ-ห้วยปลาฝา ทำการบูรณาการคุณธรรมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น ชุมนุม ลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น โดยการให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือดำเนินกิจกรรมตามโครงการคุณธรรมของกลุ่มตนเอง แล้วครูให้สรุปเชื่อมโยงสู่คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน เช่น กิจกรรมวันสถาปนาลูกเสือ เกม **ความซื่อสัตย์** มอบหมายให้แต่ละกลุ่มเล่นเกม คำพังเพยสุภาษิต แข่งขันกัน **ความมีวินัย** ได้แก่ นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบว่าด้วยการแต่งชุดลูกเสือ **จิตอาสา** ได้แก่ ร่วมกันพัฒนาโรงเรียนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนและไม่มีใครบังคับ ปลุกต้นไม้ เป็นต้น

โครงการคุณธรรมของโรงเรียน

คุณธรรมเป้าหมาย	ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
คุณธรรม ที่ ๑ ด้านซื่อสัตย์	“พิน็อคคิโอ หัวใจไม่โกหก” “ไม่สาย ดังว่า”	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
คุณธรรม ที่ ๒ ด้านมีวินัย	“เล่นดี วินัย” “ถุงผ้ารักษ์โลก” “คอนโดเกิบ”	นักเรียนชั้นอนุบาล ๒และ๓ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
คุณธรรม ที่ ๓ ด้านจิตอาสา	“จิตอาสา บ้านหลังสุดท้าย” “ยิ้มง่าย ไหว้สวย” “ถุงผ้าของน้องฉันทัน”	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ สภานักเรียน

เครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนสู่เป้าหมาย

การสื่อสารสร้างความเข้าใจทั้งโรงเรียน เพื่อให้ทราบเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงาน

โรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา มีการสื่อสารสร้างความเข้าใจทั้งโรงเรียน เพื่อให้ทราบเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานกัน โดยจัดให้มีการประชุมคณะครู เพื่อให้ได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา เป็นประจำ ทุกสัปดาห์

การสร้างแกนนำ(ครู-นักเรียน) เพื่อเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย

โรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา มีการสร้างแกนนำทั้งครูแกนนำ และนักเรียนแกนนำ เพื่อเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย โดยผ่านการอบรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ที่ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้จัดอบรมขึ้น เพื่อให้ครูแกนนำและนักเรียนแกนนำมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. แล้วนำองค์ความรู้ที่ได้รับและประสบการณ์ที่ได้จากการอบรมนำมาขยายผลการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ให้แก่ทุกคนในโรงเรียน โดยการเป็นพี่เลี้ยงนำพาทุกคนร่วมกันปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกาหนดคุณธรรมอัตลักษณ์และดำเนินกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

การนิเทศติดตามภายใน และการนิเทศติดตามโดยผู้นิเทศ

โรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา ได้มีการนิเทศติดตามภายในโรงเรียน นำโดยท่านผู้อำนวยการทั้ง ๒ โรงเรียน และคณะครูเป็นคณะกรรมการในการนิเทศติดตามภายใน โดยสลับกันเป็นผู้นิเทศ พร้อมทั้งมีคู่มือดำเนินการนิเทศติดตามภายในอีกด้วย อีกทั้งยังได้รับการนิเทศติดตามโดยผู้นิเทศ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในระดับเขตพื้นที่ ที่ได้เข้ามาเยี่ยมเยียนและนิเทศติดตามโครงการโรงเรียนคุณธรรมด้วยความเป็นกัลยาณมิตรและให้คำแนะนำ ทิศม ในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม เพื่อที่ทางโรงเรียนจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไปในอนาคต

การส่งเสริมสนับสนุนและการเสริมแรงในรูปแบบต่าง ๆ

โรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนและการเสริมแรงในรูปแบบต่าง ๆ แก่คณะครูและนักเรียน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ครูและนักเรียน เช่น การกล่าวชมเชยหน้าเสาธง สำหรับกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมได้ดี การมอบรางวัลหรือใบประกาศ สำหรับกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมได้ดีเยี่ยมและเป็นตัวอย่างได้ เป็นต้น

การสร้างกลไกการมีส่วนร่วม

โรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา ได้มีกระบวนการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน โดยร่วมกันพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน ส่งเสริมการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น เพื่อเป้าหมายการสร้างคนดีสู่สังคม รวมทั้งการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้เป็นต้นแบบ และเป็นศูนย์เรียนรู้ของโรงเรียนคุณธรรม

โดยมีขั้นตอนการพัฒนาโดยเริ่มต้นจากการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครูผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน ให้มาร่วมกันประชุม เชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวคิด การดำเนินกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อร่วมกันสังเคราะห์ เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

เชิญผู้ปกครองนักเรียนประชุมปฐมนิเทศในช่วงต้นของปีการศึกษาต่าง ๆ เพื่อมอบนโยบายของการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรมในแต่ละปีการศึกษา อีกทั้งขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในการช่วยกำกับ ดูแล และติดตามการปฏิบัติงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม และมีการประชุมปัจฉิมนิเทศในช่วงสิ้นปีการศึกษา เพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมและรับฟังผลต่าง ๆ ที่นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในรอบปีการศึกษา

การทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)

โรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา จะมีการประชุมเป็นประจำทุกสัปดาห์ โดยในการประชุมนั้น จะมีการร่วมกันสรุปและการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) ของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยคณะครูแต่ละท่านที่พบเจอปัญหาต่าง ๆ จะนำมาเสนอในที่ประชุม เพื่อร่วมกันหาวิธีการแก้ไข และใครที่มีแนวคิดดีๆ และสามารถนำไปใช้กับนักเรียนแล้วได้ผลดี ก็จะมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในที่ประชุม เพื่อคณะครูแต่ละท่านจะได้นำไปประยุกต์ใช้กับงานของตนเองได้ พร้อมทั้งมีการจัดบันทึกการทบทวนหลังการปฏิบัติงานทุกครั้ง

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา มีการจัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และโครงการคุณธรรม อยู่อย่างสม่ำเสมอ เดือนละ ๑ ครั้ง ได้แก่ วันศุกร์ที่ ๒ ของทุกเดือน ในช่วงสวดมนต์ประจำสัปดาห์ นักเรียนแต่ละระดับชั้นจะนำโครงการคุณธรรมมารายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงาน เพื่อขยายผลและรับทราบเป็นข้อตกลงภายในโรงเรียน พร้อมทั้งบอกปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่พบเจอในขณะดำเนินกิจกรรม และวิธีการแก้ไขปัญหา หากยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้คณะครูและเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ จะร่วมกันช่วยแก้ไขปัญหาให้สามารถดำเนินกิจกรรมต่อไปได้ด้วยดี

การประเมินผลและการนำผลการประเมินไปพัฒนาการดำเนินงาน

โรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา จะมีการประเมินผลและการนำผลการประเมินไปพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยคณะครูจะทำการประเมินผลจากการนำเสนอการดำเนินกิจกรรมของนักเรียน เดือนละ ๑ ครั้งได้แก่ วันศุกร์ที่ ๒ ของทุกเดือน นักเรียนจะนำโครงการคุณธรรมมารายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงาน โดยคณะครูจะเป็นผู้ประเมินผลนักเรียน แล้วนำผลการประเมิน แจ้งในที่ประชุมครูเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินงาน และนำเสนอผู้อำนวยการต่อไป

การประชาสัมพันธ์

โรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ทั้งที่เป็นป้ายจัดนิทรรศการ แผ่นพับ ตีตบอร์ดประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่บนเว็บไซต์ เฟสบุ๊ก อีกด้วย

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

- นักเรียนมีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น เช่น ทั้งขยะเป็นที่ มีการถอดรองเท้าเก็บขึ้นชั้นทำให้เป็นระเบียบมากขึ้น
- นักเรียนมีจิตอาสาและมีการช่วยเหลือชุมชนเพิ่มมากขึ้น มีการเสียสละเพิ่มมากขึ้น
- นักเรียนมีสัมมาคารวะเพิ่มขึ้น ยิ้มไหว้ครู ผู้ปกครอง เพื่อน รุ่นพี่รุ่นน้อง
- นักเรียนตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้น ส่งการบ้านและงานที่ครูมอบหมายเพิ่มขึ้น
- นักเรียนลงทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องบังคับ รักษาต้นไม้
- นักเรียนตรงต่อเวลา ไม่มาสาย รู้จักแบ่งเวลาและลำดับความสำคัญ
- นักเรียนแต่งกาย สะอาด ถูกต้องตามระเบียบ
- นักเรียนรู้จักใช้ของใช้อย่างรู้คุณค่า เก็บเข้าที่เป็นระเบียบ
- นักเรียนไม่ลอกการบ้าน ไม่ลอกข้อสอบเพื่อน
- นักเรียนไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน
- นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาโครงการคุณธรรมทั้งโรงเรียน และใช้โครงการคุณธรรมเป็นเครื่องมือที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียน ส่งผลให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนลดลง

ผลที่เกิดขึ้นกับครู

- ครูเอาใจใส่การเรียนการสอนดียิ่งขึ้นและดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด
- ครูแต่งกายตามระเบียบและข้อตกลงของหน่วยงาน
- ครูรับประทานอาหารไม่เหลือ ใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า
- ครูไม่นำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- ครูส่งงานตามกำหนดเวลา
- ครูช่วยเหลืองานโรงเรียนและชุมชนด้วยความเต็มใจ

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร

- ผู้บริหารตรงต่อเวลา บริหารงานด้วยความโปร่งใส
- ผู้บริหารแต่งกายตามระเบียบ ข้อตกลงของหน่วยงาน
- ผู้บริหารรับประทานอาหารไม่เหลือ ใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า
- ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- ผู้บริหารต้องไม่ให้/ต้องไม่รับสินบน
- ผู้บริหารช่วยเหลืองานโรงเรียนและชุมชนด้วยความเต็มใจ

ผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา ของโรงเรียนมีความสะอาดเป็นระเบียบ ร่มรื่น สวยงาม มีแหล่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายพอเพียงกับจำนวนนักเรียน โดยมุ่งเน้นในเรื่องการปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้เอื้อต่อการปลูกฝังและปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม เช่น การพัฒนาในส่วนของอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เชิงคุณธรรมเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกที่ดี

ผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัวของนักเรียน

- ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตนในเรื่องการรับ-ส่งนักเรียน โดยเปลี่ยนจากเข้ามาส่งภายในโรงเรียน เปลี่ยนเป็นจอดส่งและรับนักเรียนบริเวณหน้าโรงเรียน เพื่อความปลอดภัยของนักเรียนและความเป็นระเบียบวินัยของโรงเรียน ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙
- ผู้ปกครองยึดแนวปฏิบัติตามพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกที่ได้ร่วมกำหนดขึ้น ทำให้เป็นการฝึกปฏิบัติทั้งครอบครัว อันส่งผลให้ครอบครัวนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดลง เช่น พูดคาหยาบน้อยลง ไม่โกหก กำกับ การแต่งกายก่อนนักเรียนออกจากบ้าน และส่งผลให้พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกเพิ่มมากขึ้น

ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน

เมื่อชุมชนรับทราบนโยบายการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม และเห็นถึงพฤติกรรมของนักเรียนมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทำให้ชุมชนยอมรับในการดำเนินกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรมและพร้อมให้ความร่วมมือในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา โดยโรงเรียนได้มีการประสานงานและมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดปีการศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนา เช่น ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประเพณีลอยกระทง เป็นต้น ตลอดจนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เช่น กิจกรรมวันสำคัญ ได้แก่ กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมวันแม่ กิจกรรมวันพ่อ เป็นต้น จนทำให้เกิดความร่วมมือ ความเข้าใจที่ดีต่อกัน เกิดความรักและความภาคภูมิใจในโรงเรียนและชุมชน

องค์ความรู้ นวัตกรรม และบทเรียนที่เกิดจากการดำเนินงาน

ในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม ไปสู่คุณธรรมเป้าหมายหรืออัตลักษณ์ของโรงเรียนนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโครงการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ตั้งไว้ ทางโรงเรียนได้สรุปองค์ความรู้และนวัตกรรมที่จะนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ได้แก่ “โครงการคุณธรรม” เข้ามาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งการขับเคลื่อนกระบวนการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านหนองผือ - ห้วยปลาฝา นั้นถูกขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กับการดำเนินโครงการคุณธรรมของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ที่มีความสนใจในแต่ละกิจกรรมเพื่อเป็นการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกระบวนการให้บรรลุเป้าหมายได้ โดยมีได้มุ่งเน้นไปที่กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะ โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือคุณธรรมเป้าหมาย ๓ ประการหรือคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ภายใต้กรอบแนวคิดที่ว่า “คิดดี ทำดี พูดดี สังคมดี”

บทเรียนที่เกิดจากการขับเคลื่อนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมนั้น เครื่องมือที่สำคัญคือ โครงการคุณธรรม (Project Moral) เพื่อกระตุ้นให้คณะครูและนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำความคิด โดยให้ผู้เรียนเป็นเจ้าของกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งโครงการคุณธรรม จะต้องได้มาหรือเกิดจากความสนใจและความคิดริเริ่มของผู้เรียนเอง โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ผ่านการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) เพื่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่การมีคุณธรรมเป้าหมาย ๓ ประการ หรือคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ ซื่อสัตย์ มีวินัย และจิตอาสา อันจะนำไปสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ได้อย่างสมบูรณ์และยั่งยืน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

๑. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ฯลฯ
๒. การกำกับ ติดตาม นิเทศ ประเมิน แบบกัลยาณมิตรจาก ครู ผู้บริหารศึกษานิเทศก์
๓. การใช้กระบวนการ Professional Learning Learning การร่วมมือ ร่วมใจกัน เรียนรู้ทางวิชาชีพ การศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่นักเรียน ให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการทำงานอย่างมืออาชีพ เรียนรู้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมดำเนินการวางแผนอย่างเป็นระบบ
๔. หลักการบริหารที่ได้ศึกษามา เพื่อสร้างเป็นรูปแบบโรงเรียนขนาดเล็กแบบเรียนรวม “ตาโขน โมเดล” (TAKHON Model) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

- T : Team work (การทำงานเป็นทีมทุกคนมีส่วนร่วม)
- A : Application (การประยุกต์ใช้บูรณาการ)
- K : Knowledge (ความรู้ ความเข้าใจ เป็นพื้นฐาน)
- H : How to (วิธีการ/แนวทางดำเนินการที่ชัดเจน หลากหลาย)
- O : Organization (องค์การมีความเป็นเอกภาพ)
- N : Network (เครือข่ายที่เข้มแข็ง)

T : Team work (การทำงานเป็นทีมทุกคนมีส่วนร่วม)

การทำงานเป็นทีมสำคัญเพราะในการทำงานต้องอาศัยความร่วมมือ การเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันนั้น ย่อมส่งผลดีต่องานที่ทำ เชื่อว่าหากทำงานเป็นทีมเวิร์ค ผลที่ได้รับนั้นดีเสมอ

A : Application (การประยุกต์ใช้บูรณาการ)

การนำรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กแบบเรียนรวม

K : Knowledge (ความรู้ ความเข้าใจ เป็นพื้นฐาน)

ความรู้ ความเข้าใจ ในงานที่จะทำเป็นพื้นฐาน จะช่วยให้ทำงานในสำเร็จได้โดยง่ายและถูกต้องตามหลักวิชาการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ หรือประสบการณ์ทำงานจะช่วยให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการ

H : How to (วิธีการ/แนวทางดำเนินการที่ชัดเจน หลายหลาย)

วิธีการ แนวทางการทำงาน การกระทำสิ่งใดก็ตามให้สำเร็จ อันเนื่องมาจากการนำความรู้ไปใช้ในกระบวนการที่หลากหลาย แล้วสรุปออกมาเป็นแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดจะช่วยยกระดับความคิดให้มีความแตกต่าง มีความหลากหลายในมุมมองมากขึ้น สามารถนำมาใช้ในการจัดการสอนงานหรือวิธีในการทำงานให้ดีกว่าเดิมยิ่งขึ้นไป กลายเป็นวงจรในการพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้าอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

O : Organization (องค์กร)

ศูนย์กลางของการทำกิจกรรมที่ร่วมประกอบกันขึ้นเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่แตกต่างกันนั้นมารวมเข้าด้วยกัน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่างๆ ให้สามารถดำเนินงานตามหน้าที่ร่วมกันได้อย่างเป็นระเบียบโดยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน

N : Network (เครือข่าย)

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในที่ทำงาน และในชุมชนเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอน มีความเป็นกัลยาณมิตร เกิดความรักสามัคคี สมานฉันท์ เป็นเครือข่ายและพันธมิตรทางความรู้และความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ทั้งผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ คณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯ

ภาคผนวก